

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Iparosaink nyugdíjgyesülete.

Évek óta táplált régi vágya teljesült az aradi iparkamara kötelékébe tartozó kézműiparosságnak, tehát vármegyénk iparosainak is.

Szivós kitarásu munkálkodás, közel egy év. tized fáradozása után létrejött az „Aradkerületi iparosok rokkant- és nyugdíjgyesülete,” melynek alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

Megvan tehát adva a mód és az alkalom a kerület minden kézműiparosának, hogy csekély heti befizetések ellenében a maga és övéi nyugalmas jövőjéről gondoskodhassék.

Az „Aradkerületi iparosok rokkant- és nyugdíjgyesülete” ezt célozza. Azért alakult, hogy a kisiparos, a ki vagyonnal nem bír, a ki egy élet-pálya verejtékes munkája közben nem tehetett félre annyit, hogy abból öreg napjaira megélhetne, az egyesület segélyével biztosíthassa tisztességes megélhetését, családjának fenntartását akkora, ha akár a munkaképtelenség beállása, akár pedig elöregedés miatt kiesik kezéből a munka szer-száma.

Az „Aradkerületi iparosok rokkant- és nyugdíjgyesülete” arra szolgál, hogy annak kebelében minden iparos segíthessen önmagán és ezáltal egyben segíthesse iparostársait is. Egyik a másí-kért, egy mindnyájáért és mindnyája egyért, ez a

jelszó, a mely alatt áldásos működését megkezdi az egyesület.

Hogy ez a működés valóban minél áldásosabb lehessen, szükséges, hogy az egyesületet a kerület minden iparos a magáénak tekintse úgy, hogy az az ő számukra alkottatott és annak a tagjai sorába lépjen mindaz, a ki át van hatva attól a kötelességtől, hogy övéiről gondoskodják s a kiben a munkaképesség esztendeiben van elég erély és elhatározás arra, hogy a biztos jövő érdekében hetenkint hatvan fillér áldozatot hozzon.

Felhívjuk azért a kerület összes iparosságát a rokkant és nyugdíjgyesületbe való belépésre. Lépjen be az egyesületbe tagul minden iparos, irassa be abba tagul mindenki a feleségét, a hitestársát is. Lépjenek be különösen a fiatalabb iparosok, a kiknek még sokkal könnyebb a járulékok befizetése s a kik előtt az a biztató jövő áll, hogy huszonötévi munkálkodás után nyugalomban élvezhetik öreg napjaikat. De lépjenek be az idősebbek is, mert a magasztos czél csak úgy érhető el, ha a kerület iparossága mint egy egész tömörül a zászló alá és filléréiből hatalmas tőkét teremt elő.

Beiratkozni a kerületben mindenütt az ipartestületeknél és az ipartársulatoknál lehet. A beiratkozás határideje 1900. évi november 15.-ike. Beiratkozáskor egyszersmindenkora 4 (négy) korona fizetendő.

Az 1901. év kezdetétől fizetendő járulék (me-

lyet szintén az ipartestületeknél, illetve társulatok-nál kell fizetni) hetenkint 60 fillér. Ezt a csekély-séget mindaz az iparos elbirhatja, a ki ad valamit a maga és övéinek jövőjére. Ezt a csekélységet minden lelkiismeretes iparosnak a hitvese meg fogja takarítani a háztartásában és pontosan be-fogja fizetni azért, hogy férjével gondtalanul él-hessen az öregség napjaiban.

Áldásos munkára, a legnemesebb czélú ön-megadóztatásra hívjuk fel mi is Petrozsény és vidéke iparosságát. Ne maradjon el senki, hanem vállat vállhoz vetve támogassa a magasztos törek-vést, mely egyetértés mellett Isten segítségével diadalt fog aratni.

Az egyesület tagjainak kölcsönösség alapján nyugdíjat, munkaképtelenség esetére rokkantsági díjat, elhalálkozásuk esetén özvegyeiknek tartási, gyermekeiknek neveltetési járulékot nyújt.

Rendes tagja lehet az egyesületnek minden, az aradi kereskedelmi és iparkamara kerületében tehát Hunyadmegyében lakó kézműiparos is, a ki 24-ik életévét betöltötte. Azok, a kik éltük 50.-ik évét már betöltötték, csak az alakítástól számított 2 éven belül vehetők fel a tagok sorába.

Ily értelemben adta ki az üdvös intézmény ismertetését s ily értelemben hívja fel belépésre a kerületébe tartozó kézművesiparosokat az aradi iparkamara vezetősége. Nem kételkedünk aziránt, hogy iparosaink velünk együtt melegen üdvözlík az iparosnyugdíjintézmény életbeléptetését s abba

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Éji találkozó?

De mit ugat az a Bodri?
Apjok, ugyan nézzen ked ki.
„Nem a Bodri, szomszéd ebe,
Hogy a torka rekedne be!”

Nagyon gágog az a gunár,
Nézz ki anyjok, tán róka jár?
„Hol venné a róka magát?
A jó gunár gyakran kaját.”

Menj ki, hallod te szolgáló,
Óból kiszökött a magló,
Ni, hogy dörzsöli a falat,
Hogy egyszer vesztig nem marad.

Ej de álmos az a Kati
Menj leányom, tekints te ki.
„Megyek apám és szaladok,
Én még úgy is ébren vagyok”

Hol is maradt az a leány
Oly sokáig, baj van talán?
„Édes apám itt vagyok már,”
No hát mi baj? kívül ki jár?

„Hát Jancsi — tudja már apám —
Vásárra megy reggel korán,
Csak azt akarta mondani,
No — hogy — nem kell e valami?”

Kukoricza János.

A fizetés.

Milyen kellemesen hangzik az a szó: fizetés, ki-vált, ha az embert nem szenvedőleg érinti.

Az a fizetés, mely Petrozsénynek, sőt az egész Zsil-völgynek minden hóban pezsgő élénkséget ad, egészen kivetkőzteti szokott egyformaságából az itteni életet.

Minden hó 15.-ét követő vasárnap délelőtt fizetik a petrozsényi, lupényi s vulkáni bányavállalatok mun-kásaikat, Annyi ezer bányamunkás egy óra esedé-kes, napi három korona átlagot meghaladó keresményét pontosan megkapja, tehát több százezer korona megy a nép közé minden hónapban.

Már vasárnap délelőtt hullámszik az uteza az em-berek sokaságától. Az asszonyok gondoskodnak jó e-

bédről. A piacon, mézszárszékben s kereskedésekben bevásárolják az ehhez szükségeseket. Egy hónapban egyszer, a fizetés napján rendes időben együtt étkez-hetik a bányászcsalád, máskor az éjjeli munkás reggel 7 órakor s a nappali munkás esti hét órakor ehetik föttételt s aztán kipihení a nehéz munka fáradoalmait vagy siet dolgára, a bányába. A gyermekek ilyenkor még —, vagy már többnyire alszanak.

Mindenkinek a havi keresménye előre ki van szá-mítva, fizetési jegyzékben kiténtetve s így, a pénztárak-nál gyorsan végeznek. Alig fordul elő eset, hogy az érdembe hozott összegre nézve a bányavállalat és az alkalmazott bányamunkás között véleménykülömbiség volna.

Egyhavi fáradozásának díját gondosan zsebbe téve, haza megy a bányász s a feleséggel együtt megcsinál-ják a havi lezárolást:

— A mézszárosnak kell ennyi, — a kereskedésben ennyi a számla, — a suszternek, — a szabónak ennyit kell fizetni; marad még néhány korona. Jut tehát szó-rakozásra, néhány pohár sörre, meg a gyermekek ruha-szükségletére is. Magukra nem is igen gondolnak a szülők, de a kis gyermekeket, azokat szépen felruházzák. Alig van néposztály, mely a gyermekeket úgy szeretné, becézné, mint a bányászok.

A gondos feleség az ebédkészítéshez lát. Az em-ber elmegy a templomba. Van miért hálát adni, van miért könyörögni Istennek. És oly buzgón, oly igaz lé.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatásu laurus-írja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdőségét, ruganyos telt-ségét. A testhőrt bársony-lágyságává és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ír gyógynövényekből készül, tehát, semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénz-t beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” labororiumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói út 88. sz

belépni önmaguk és családjuk iránti kötelességüknek ismerik.

Megemlítjük egyidejűleg, hogy a kerületbeli ipartestületek kiküldöttéi 1899. évi szeptember hó 8-án tartották az iparosok rokkant- és nyugdíj-egyesületének alakuló közgyűlését, melyen a „Petrozsényi és Járási Ipartestület” is három kiküldött tagja által volt képviselve, kik az ipartestület nevében az ott elfogadott szervezeti- és ügyviteli alapszabályokhoz szintén hozzájárulhatak.

Előfizetési felhívás.

Jelen számunk utolsó ezen évnegyedben.

Pályafutásának negyedik évét folytatja a „Petrozsény és Vidéke.”

Midőn lapunkat megindítottuk, nem anyagi érdek, hanem a szó igaz értelmében, eszményi cél vezért; melyet egy pillanatra sem tévesztünk szem elől.

Belső örömmel és felemelő büszkeséggel konstatalhatjuk, hogy Petrozsény és vidékének művelt közönségébe helyezett bizalmunk nem esett, mert nem csak megértette, de méltányolta is a jelzett célra irányult törekvésünket.

Ez a nagybecsű méltánylás és jóleső bizalom újabb erkölcsi kötelességet szab elénk, mely elől kitérünk nem szabad, s melynek megfelelni hazafiai feladatunknak ismerjük.

Eddigi célutdatos működésünk arról győzött meg, hogy Petrozsényben és vidékén, a hol a magán érdekek körén fölfelmerkedő közecélok sikereért kifejtett munkásság vívmányaival találkozunk; a saját erejének üdvös érvényesítésére szükség van. Új időszakok kezdetével a lapok programot szoktak adni. A mi programunk: multunk, mely érthetően nyilvánvalóvá tette törekvésünket s így céljaink bővebb fejtegetését szükségesnek nem is tartjuk.

Édes hazánk ezen végvidékén őrálló tisztet teljesítve küzdünk a magyar nemzeti eszme diadaláért, de figyelemmel kísérjük a köz és társadalmi életnek minden mozzanatát s arról, valamint a közérdekű eseményekről hűségesen referálunk. Az érdekek megadnak a megillető méltatást, de elengedhetetlen feladatunknak ismerjük a tárgyalagos bírálatot ott, hol a köztekintetek ezt indokolják.

Iekből nem imádkozik senki, mint a bányász, ki ezer vészszel, ezer veszéllyel áll szemben minden perczben. Egy sziklarepedésből kiömlő gáz, leomló kő, vagy széntüteg, avagy bányalég-robbanás minden perczben nyomorekká teheti, megölheti. Ezen veszélyek nem rettennek őt. Dolgozik Istenben helyezett rendíthetetlen bizalommal a mindennapi kenyérért, szeretteiért s az emberiség közjáváért. Ily hasznos munkán lehetetlen, hogy ne legyen Isten áldása!

Az izletes ebédet csak is a fizetéskor, meg nagy ünnep-napokon költi el együtt a bányász a családjával. Ilyenkor megkérdezi a nagyobbik fiut, hogy mit tanult az iskolában, a kis lányát ölebe veszi, úgy eteti. A legjobb falatokat neki adja. Ez meg kis kezeivel csírogatja atyuskáját s elfeeseget egy hosszú hónap minden újdonságát, még azt is elpanaszolja, hogy a szomszédék Mariskája a nyelvét öltögette rá.

— Majd hátra kötöm a sarkát, ha bántja az én kis lányomat.

— De a tarka kutyájuknak is kösse hátra a sarkát kedves apám, — mert az meg rám ugrott és a tiszta kötényemet beszárota.

— Azét is hátra kötöm, csak te jó, szófogadó légy, kislányom.

Az iskolás fiu tapasztalva, hogy apja mily fényes elégtételt szerez kis hugocskájáért, ő is panaszszal áll elő:

— Kedves apám!, a suszterék Pistája ma kéthete engem pofon akart ütni.

— Hát aztán honnan tudod te, hogy pofon akart ütni.

Legfőbb törekvésünk az leend, hogy lapunkban továbbra is régóta érzett hiánypótló s a legfokozottabb igényeknek is megfelelő és minden tekintetben a kor színvonalán álló sajtó-terméket kapjon Petrozsény és vidéke intelligens közönsége.

A mennyiben az aktualitás, vagy a közlemények torlódása megkivánja, — miként eddig — úgy jövőre is **rendkívüli számok és mellékletek** kiadásával fogunk az igények kielégítéséről gondoskodni.

Az olvasó közönség erkölcsi és anyagi támogatásába vetett bizalommal **kérjük a hátralékos előfizetési díjak beküldését és az előfizetések megújítását.**

A „Petrozsény és Vidéke”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Petrilla 1900. szept. 24.

Tek. szerkesztőség!

Ó Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy születésének 70 ik évfordulója alkalmából népeihez intézett királyi szözata a legszegényebb kunyhóba is eljusszon. A legmagasabb, köszönő leirat ünnepélyes kihirdetése folyó hó 22-én a községi képviselőtestület közgyűlésén történt, mely alkalommal Vassi János körjegyző előbb magyarul, aztán román nyelvre fordítva felolvasta az említett leiratot, melyet a feketébe, illetve ünnepi ruhába öltözött közgyűlési tagok állva halgatták meg s azután lelkesen megjeleneztek az apostoli magyar királyt. Elrendelte tovább a közgyűlés, hogy a királyi leirat szöszertint jogyzókönyvbe iktattassék s felhivattak az esküdtek és a képviselők, hogy a népnek a legszelesebb körben hozzák tudomására s magyarázzák azt meg.

Az aktus ünnepélyes voltára való tekintettel 15 percznyi színet tartatott, mely után tárgyalás alávetett a községi elöljáróság által előkészített 1901. évi költségvetés, mely tételenként megvitattatván, egész terjedelmében elfogadtatott a javaslat, melyszerint a községi pótdadó az idei 21% ról 6% ra szállított le.

Ezen örömdentes alkalmat megragadva, szötemelt Préda János gör. kel. lelkész, — községi képviselő s hangsúlyozza azon anyagi előnyt, mely a pótdadónak lezállításával az adózópolgárookra hárul, melynek elérésében elvitázhatlan érdeme van Vassi János körjegyzőnek, ki ezelutadas takarékossággal az említett eredményt biztosította, miért is az egyhangu helyesléssel fogadott indítvány értelmében Vassi János körjegyző-

— Onnan tudom, hogy hát, ha nem akart volna, nem is ütött volna pofon.

— De te bizonyosan visszaütötted.

— Vissza ám, még hamarabb. Válaszoló a fiu önértetesen. Csak nem tűröm el, hogy egy susztergyerek pofon vagjon egy bányászgyereket.

Az apának jól esett ez az önértetes nyilatkozat, de azért oktatást adott neki, hogy kerülje a verekedést.

Ebéd után a kis lányka elmondja a szép verseket, a miket egy hónap óta tanult az ovodába.

Az apa hosszuszáru pipára gyujtva, gyönyörködve hallgatja, majd ölebe veszi s össze vissza csókolja.

Ez alatt az anyjuk a konyhát rendbe hozza, felöltözködik s aztán a gyermekeket is felöltözteti szépen. Olyan csinosak, mint az Öbersteiger gyermekei.

Elindulnak azután sétálni. A gyermekek elől, egymás kezét fogva, a szülők utánuk. A piacon, ócska fabódé előtt egy rekedt verki visit. Egy, még rekedtebb férflang invitálja be a publikumot. „Uj! A világ-csodája. Uj!” Tíz krajczárért látható a testnélküli nőifej, a háromlábú hölgy. A másik bódében: „A világ legnagyobb óriását” mutogatják. A gyermekek kedvűt mind a kettőt megnézik.

— Apám! Hiszen a gyógyszerész bácsi nagyobb mint ez az óriás, még se mutogatja magát pénzért. Sugja a kis fiu, bizalmasan apjához simulva.

— Az az ő baja. Mondá az apa lakonikus rövidséggel.

A másik bódében meg a kislány felismerte a testnélküli női fej tulajdonosát s felvilágosította az édes anyját, hogy van annak keze-lába is, csak el van ta-

nek a községi képviselőtestület elismerést s jegyzőkönyvbe iktatott köszönetet szavazott.

Egyébként Petrillán a szokott egyformasággal foly az élet. Van azonban egy ügy, mely osztatlan érdeklődés mellett képezi megbeszélés tárgyát és ez a községház kérdése. A Moldován-féle házát ugyanis Steiner Vilmos petroszéni kereskedő megvette bírói árverésen. Már régóta foglalkozik a közönség azon eszmével, hogy a község, vagy a közbirtokosság a kérdéses házat megszerezze s a jegyzői lakást és körjegyzői irodát odahelyezze. Kivánatos volna, hogy ezen közérdeket képező kérdés valahára a közhajásnak megfelelőleg oldatnék meg, mihez csak akarat s kevés utánnézés kell a községi ügyek vezetői részéről.

Petrillai.

A sepsi-szt.-györgyi „Székely-Mikó-Kollegium” növendékeinek tanulmány-utja.

Örömmel tapasztaljuk, hogy kirándulók, testületek, különösen tanítézetek növendékei mind gyakrabban keresik fel Petrozsényt és vidékét, kiket a táj szépsége és nagy iparvállalataink jó híre nem ok nélkül vonz ide. Különösen szeptember és október hónapokban látogatnak el hozzánk tömegesen, midőn itt az időjárás rendszert állandó és kedvező.

A legutóbbi árvíz okozta közlekedési akadályok elhárítatván, minden irányban meg van a kényelmes összeköttetés Petrozsényig s innen az elragadó szép vidékre.

Legutóbb, f. hó 28-án a s.-szt.-györgyi „Székely-Mikó-Kollegium” 65 növendéke, tanáraik vezetése alatt tanulmányutjában hozzánk is átrándult. 27-én érkeztek V.-Hunyadra, hol 28-án megtekintették a Hunyady-várat, az áll. vasgyárat, majd később Kalánba átrándultak s onnan a vasgyár megtekintése után d. u. 4 órakor a Cetate-Bóli állomáshoz érkeztek, itt kiszálltak s a fogadásukra eléjük ment Kósa Mihály petroszéni ev. ref. lelkész kalandorlása mellett megtekintették a C.-Bóli barlangot s onnan gyalog bejöttek Petrozsénybe.

Este 1/28 órakor a kirándulók tiszteletére a Prokopp vendéglőben vaesórat adott a Salgó-Tarjáni Köszénbánya-Társulat. Hogy a pohárköszöntők nem hiányoztak, az igen természetes. Az első lendületes, szép felköszöntésbe Szász Béla koll. tanár mondott köszönetet a szíves vendéglátásért s eltette az itt hazafias miszsiót teljesítő bányatársulatot s ennek jelenlévő képviselőjét, Henrich Viktor főmérnököt.

Utánna Kósa Mihály ev. ref. lelkész ismertette Petrozsény s az itteni nagy bányavállalat fejlődésének érdekes történetét s az itt szerzendő tapasztalataik értékesítésére figyelemztetvén az ifjuságot; eltette a Székely-Mikó-Kollegium tanárait, kik a nevelésükre bízott

karva. Aztán kijelentette, hogy otthon a fasszínben ő is mutat ilyen komédiát.

Itt már több bányász-család kerül össze s együtt mennek a legközelebbi sörházba. Nehány pohár sör bekebelezése után együtt mennek a másik vendéglőbe, hol az udvaron felterített asztal körül letelepednek s kedélyes beszélgetés közben hallgatják a zenét s fogyasztják az árpalévet. Barátságosan megkínálnak mindenkit, a ki az asztalukhoz vetődik s marasztalják, hogy körükben foglaljon helyet.

Jellemző sajátága a bányászoknak a szíves vendéglátás és a tiszteletadás, melyről másokkal szemben mulatozás közben sem feledkeznek meg. Örömdenek ha vendéget foghatnak s ezt aztán majd megölik a szíveséggel.

Beszélgetésüknek legkedvencezobb tárgya a gyermekek. Mindegyik tud a maga gyermekéről valami szépet, ügyeset, érdekeset mondani.

Naplementével a családok bányászok rendszerint haza mennek. Ezután kezdődik a nőlenek igazi mulatása. Fizetéskor egy-két vendéglőben táncmulatságot, a többiekben pedig összejövetelt rendeznek a bányászok, mely többnyire reggelig tart. Természetesen másnap igen sokan „blauznak”. A szobalányok, szakácsnők, szolgálók is rendszerint reggel felé vetődnek haza. Mindegyiknek akad egy-két kísézője. Arról sem lehet panaszkodni, hogy kedvükre ki nem tánczoltathatták magukat a „Sári-bál”-ban, mert van elég fiatal ember s a bányászifjuság nagyon szeret tánczolni.

Bár az igazgatóság szigorú fegyelmet tart a bányász fiatalok között még fordulnak elő verekedések.

növendékeket, ismeretelk kibővítése végett idekalauzolták.

Zádory Károly, lapunk fel. szerkesztője az ifjúsághoz intézett hazafias buzdító beszédét s lelkükre köti, hogy tanulják megismerni s szeretni ezt a földet, hol élünk s halunk kell s a hol tudásukat, minden erejüket a haza üdvére értékesíteni hivatva vannak. Az ifjúságot, a kollegium növendékeit eltette.

Henrich Viktor főmérnök a bányászok néhez, de áldásos munkálkodásának ismeretése után eltette a bányatársulat szívesen látott vendégeit a kollegium tanárait s növendékeit.

Dr. László Ferencz koll. tanár azon kulturmissziót méltatta, melyet hazánk ezen délkeleti védőbástyájánál minden hivatott tényező honfűti kötelesség érzettől indítva oly nemes buzgalommal betölt s különösen is kiemeli Kósa Mihály ev. ref. lelkész működését és az ő jölteért írt poharat.

Szász Béla koll. tanár történelmi vonatkozással változta a népek különösen nemzetünk fejlődési fázisait s a haladás kiváló tényezőjét a sajtót s ennek jelenlévő képviselőjét: Zádory Károly szerkesztőt eltette.

A magas szárnyalású pohárköszöntők sorát Kósa Mihály ref. lelkész szép beszéde zárta be, ki a bányatársulat hazafias működését méltatta, eltette a Salgó-Tarjáni-Köszénbánya társulat tisztikarát.

Az izletes és kifogástalanul feltálatl vacsora végeztével az egész társaság felállva elénekelt a „Hymnus t.”

A tanárok és növendékek elszállásolásáról a b. társulat gondoskodott.

F. hó 29-én reggel a növendékek s tanáraik megtekintették a nyugoti tárnát és a bányaműveket, hol szakértő ismertetés mellett nagyérdeklődéssel szemléltek s tanulmányozták a hatalmas gépek működését, a bányaművek berendezését.

A fél 11 órakor induló vonattal a kirándulók a Szurdok-szoros megtekintésére eltávoztak s a livazenyi állomástól gyalog mentek a romániai első kőhidig.

Rendkívüli érdekességet kölcsönöz most a közömben is elragadó völgynek az árvíz okozta rombolás, melynek nyomai most már — az út járhatóvá tétele folytán — mindenütt látható.

A délutáni vonattal tért vissza a társaság Petrozsénybe s innen egyenesen haza.

A kirándulást vezette dr. László Ferencz koll. tanár s a csoportokra osztott ifjúságot vezették: Szász Béla, Zelles Lajos, Petrás György s Zsigmond Ferencz tanárok s dr. Daday Vilmos a tanintézet orvosa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. Sirba hervasztott a halál egy nagyreményű ifju. életet. A szülők öröme a rokonok büszkesége. Neuländer Arthur petrozsényi illetőségi negyedéves teologus Budapesten a rabbiképző intézet kórházában f. hó 22-én tüdőgyulladás következtén jobblétre szenderült. A tettevagyó, jeles tehetségű vasszorgalmu ifjut akkor szőlőitotta el a halál, midőn életpályájának kitűzött célpontjához már közel volt. A törekvő lélek terhes küzdelme a sirüreg sötét homályánál véget ért és a vígasztalhatlan szülők mérhetlen fájdalomra nem nyújt irt az osztatlan részvét, mely ugy itt Petrozsényben, mint a végítzetelet-adásnál Budapestn oly széles körben megnyilatkozott. A bölcsészettan-hallgatók, a szeminárium növendékei tanáraik s igazgatójnk vezetése alatt testületileg vonoltak ki f. hó 24-én a keresepi temetőbe, hol a halottasháznál dr. Bloch szemináriumi igazgató s a sirnál dr. Weisz rabbi mondtak megható, a nagyszámu gyászgyülekezetet könnyekre, zokogásra indító gyászbeszédet. Mind a két jeles szónok meghatóttan emlékezett meg a nagyreményekre jogosító ifjú ama példás buzgalomról, törhetlen kitartásáról, melyelyet magát annyira felküzdött, hogy immár a hazának hasznos polgárává, a társadalomnak kiváló tagjává és a felekezetnek vallásos erényekben kimagasló lelki vezetőjévé válандott. Meggátolta őt ebben a halál. Nyugodjék békével!

Helyettesítés. Gróf Bethlen Miklós, vármegyénk főispánja a megyei főpénztárnoki állásra Csulay Sándor pénztári ellenőrt, és a pénztári ellenőri állásra Walter Béla megyei alszámvizőrt helyettesítette a legközelebbi rendes közgyűlésig.

A petrozsényi ipartanoczkiskola felügyelőbizottsága f. hó 27-én d. n. a községjegyzői irodában Dombora László elnöklété alatt ülést tartott, melyen a mult tanévről Vigh Nándor igazgató-tanító által előterjesztett jelentés tudomásulvétele után a bizottság jegyzőkönyvi elismerést szavazott Vigh Nándor, Nagy Miklós, Fekete

József és Bruckner Frigyes tanítóknak az iparostanonczok oktatása körül kifejtett sikeresen működésükért. Ezután a folyótanév költségvetését állapította meg a bizottság a mult évi összegben. Majd a Bruckner Frigyes távoztával üresedésbe jött iparostanoncz-tanítói állásra Rédl Frigyes bányatársulati tanító megválasztott s végül az előkészítőosztály vezetésével: Nagy M. áll. igaz. tanító, az I. ső osztály vezetésével Fekete J. tanító, a II. oszt. vezetésével Rédl Frigyes társ. tanító és a III. oszt. vezetésével Vigh Nándor áll. tanító bizattak meg.

Uj nagyiparvállalat a Zsilvölgyben. Azt a mérhetlen kincsét, melyvel vidéküinket a természet megáldotta, az ipari vállalkozás mindinkább értékesíti az emberiség közjává. „A Salgó-Tarjáni Köszénbánya-Részv. Társulat” ez évben Vulkánban létesített ujabb teleppel kibővítette hatalmas üzemét: Lupényban az „Urikány-Zsilvölgyi-Köszénbánya Társulat” nagy tökebefektetéssel megkezdte a kőkszegetést: Petrillán pedig Scheiber Zsigmond budapesti cézég gőzfűrészetet állít fel. Ez az újabb nagyiparvállalat 4—500 családnak ad állandó foglalkozást s kizárólag magyar munkásokat alkalmaz fátelapén, melyet a Lolája patak torlatánál létesít. Nagyarányu munkálatok vannak folyamatban a kies fekvésű völgyben a fűrésztelap, — a munkásokok — és élelemzésiraktár építése érdekében s eddig is már száznál több család tisztességes megélhetését biztosítja az új vállalat, mely évenként mintegy 40 ezer köbméter fát dolgoztat fel s kizárólag tengelyen fuvaroztatja a Petrozsényi állomáshoz. A nevezett cézég a Lolája-patak környékén levő Kendeffy-fele erdőséget vette meg, melyből több mint 10 évi időtartamon át elegendő nyers anyagot nyerend. A Scheiber-cézég ezen nagy vállalatát lényegesen hozzá járul e vidék forgalmának s ez által a községzságai érdekek emeléséhez s már az által is fontos előnyt biztosít, hogy a feldolgozott faanyag szállítására való tekintetből, hozzájárulásával elősegíti a közlekedési út jókarban tartását, a mi a vállalat érdekkörén kívül eső lakosoknak is megbeesülhetlen hasznára leend.

— A kocsi közlekedés helyreállított a szurduki úton. Miként már jeleztük, a legutóbbi árvíz által elsodort hidak helyett magyar területen ideiglenes hidak építettek, román területen pedig függő-hidakkal hidalták át szintén ideiglenesen az elrongált uttest szakadékait. Sok időbe és sok költségbe kerül, míg a szurduki nemzetközi út az előbbi állapotba hozatik, de a két állam közötti forgalom érdekében mindkét állam kormányszata nagy súlyt helyezett arra, hogy a közlekedés minél gyorsabban helyre állítsassék, a mi bámulatosan rövid idő alatt sikerült is. Szinte örömmel hallgattuk a Tírgu Jimből jött fogatok — egyébként fülsértő kolompzörgését. Élelmi ezikkkel terhelt kocsi is jöttek már a mult héten Petrozsénybe Romániából és ez különösen fontos az egész Zsilvölgy élelemszükségletének kielégítése érdekében. Folyó hó 24-én Tírgu-Jim és Petrozsény között a kocsiposta közlekedés ismét megnyílt, de a nagydelezsánc egyelőre még nem közlekedik, mert a romániai függőhidak még nincsenek annyira megerősítve, hogy a súlyos jármű teljes biztonsággal közlekedhethetnek, fogatok és kisebb teherkocsik is azonban minden veszély nélkül közlekedhetnek.

— Ujonczok táncvigalma. Az október elején tényleges katonai szolgálatra bevonuló iparos ifjak bucsutáncvigalmat rendeztek f. hó 22-én este a Wagner-szálloda nagytermében. Nem nagyszámu, de szép közönség vett részt a sikerült mulatságban s a kedélyes táncvigalomnak a hajnalhasadása vetett véget. A figyelmes rendezőség igen csinos virágcsokrokkal lepte meg: Divók Anna, Éder Adel, Fischer Anna, Sárossy Róza és Szabó Irén rendező kasszonyokat. A játékonyezclra (: a szegény iskolás gyermekek felruházására) felállítottak: Theodoreszku romániai főhadnagy, N. N. romániai mérnök 2—2 kor. Schmid Édnárd, Sárossy József, Éder Otto, Henrich János, Srail Ferencz, Divók Béla, Loy Ferdinánd, Apolt N., Baresay I. Pápay Zsigmond, 1—1 kor. Hertsig A., Opra János ifj., Palencsár István, Veres N., 20—20 fill.

— Letartoztatott szélhámos. Petrozsényben a napokban a csendőrség letartoztatta Weisz Sámuel bécsi utazót. A bécsi rendőrhatalóság előzőleg sürgönyileg tudatta a helybeli főszolgabírói hivattall, hogy a nevezett Petrozsényben vagy környékén időzik s megküldötte a személyleírását is. A csendőrség rögtön nyomozta Weisz Sámuel és letartoztatta. A nevezett Lassner D. bécsi cézének utazója volt ezelőtt s butor elárulást közvetített de a nevezett cézég megtagadta bizalmát s megbízását s ennek dacára mégis a cézégnevében pénzeket szedett fel. A rendetlen időközökben s éppen nem is érkező utalványokból észrevették, hogy valami van a

dologban s rájöttek a csalásra. Dieséretet érdemel a csendőrség, hogy rátalált az illető szélhámosra aki a végvidéken, a határszálen, magát biztonságban érezve, folytatta üzleleit. A méltó megtorlást célozó intézkedés még eddig nem történt, de a megérdemlett büntetést az illető el nem kerül. A nevezett csaló különben országosan körözve volt s személyleírását a „Budapesti Napló” is közölte, felhíván reá a rendőrhatalóság figyelmét.

— Ismét elgázolás. Lapunknak majd minden számában teszünk említést elgázolásokról. Felszólaltunk már számtalanszor a sebeshajtás ellen, de úgy látszik hogy sem ez, sem a szerencsétlenségek esetei nem indítják a hatóságot szigorú rendszabályok alkalmazására. Legutóbb is, f. hó 28-án a főútczán a könyvnyomda előtt egy ovodás kis gyermeket gázoltattott el egy komisz kocsis, ki nevetve hajtott tovább s ott hagyta a jajvesséklő kis gyermeket, kinek czombján ment keresztül a kerék. Szerencsére az üres kocsi súlya, csak jelentéktelen horzsolást okozott. A kocsis gyors ügletesben tova hajtott s még kilétét sem lehetett megdudni. Ideje volna már, hogy a törvénynek a sebes hajtást tiltó és büntető rendelkezésének Petrozsényben is érvény szerzetessék.

— A „Petrozsényi és Járasi Ipartestület” f. évi október hó 6-án d. n. 3 órakor közgyűlést tart, melynek tárgyát a nyugdíjintézet alapszabályainak ismertetése s az egyesületbe való belépés képezend.

— Kirándulás. A helybeli áll. elemi népiskola felsőbb osztálya növendékei Fekete József és Vigh Nándor tanítók vezetése alatt 25-én, kedden a „Cetate-Böli” barlanghoz tanulmányi kirándulást tettek. Az időjárás pompásan kedvezett a szép ezél megvalósítására. A gyermekcsereg örömmel s jókedvvel telten sorakozott reggel 8 órakor az állami iskolaudvarán s az úton is a szabad természetet istentől áldott gyönyörűségén elmélyedve, ünnepléses esendben vonult a kitűzött helyre. Egy kevés pihenés, egy kis villásreggeli után lámpákkal, faklákkal bevonult a mintegy 150—160 főnyi kis csereg a barlangba, hol a tantestület tagjai a kirándulással kapcsolatos ismeretközlést élvezve, a Hymnuszt s más hazafias dalokat énekeltek. Egy úr, a ki esatlakozott a kirándulókhoz, a Hymnuszt után díszlővést rendezett a barlangban, a hatás meglepő volt a gyermekcsereg között. A barlangból kijőve, a szabad természetben szemléltetett előadások után a gyermekeknek szabad játék, halászás, rákaszás, versenyfutás engedtetett meg, a kitűzött kiesiny díjakért nem annyira, mint a dícsőségért, nagy lelkesedéssel versenyeztek. Délután 4 órakor hazaértek fáradtan bár, de egy szépen s jól eltöltött nap édes emlékével. A tantestület tagjaira terhes felelősséget ró egy kiránduláson a felügyelet, de megküzdve a feladattal s fáradtsággal a tanulmány ügyének fája édes gyümölcsöt hoz a teli munkálatokra, mikor a bezárt falak között visszaemlékeznek arra, a mit valóságban szemléltek. Értésülésünk szerint a jövő hét közepén, nagyobb szabású kirándulás fog eszközölni, melyről az érdeklődő szülők s a tanügybarátok értesítettetni fognak.

— Gözkazán robbanás volt f. hó 20-án P.-Kalanban, minek következtében egy munkás meghalt, kettő súlyos sérüléseket szenvedett.

— A jóízles érdekében nem hallgathatjuk el, hogy Petrozsény főútczáján több helyen s éppen a közlekedés legfőbb pontjain, reklámnak, a falakon olyan torzfestményeken kénytelen a közönség megbotránkozni, a minek még nevet sem adhat a magyarszótár. Az illetékes hatóság figyelmét felhívjuk reá, hogy itt a határszálen, hol az ország minden részéből és Romániából napról-napra annyi idegen megfordul, tekintsen arra, hogyan kvalifikálhatják a mi izlésünket, ha ilyen torzmunkát, milyent egy itt tartózkodó olasz munkás egy pár pohár pálinkáért szívesen falra mázol, mi képesek vagyunk eltűnni, sőt mi több napról-napra szemlélni? A torzabrázolásokat a törvény tiltja, ha azok a nyilvánosságra hozatalra vannak szánuva, ennél fogva az illetékes hatóság jogosan bemeszeltetheti legalább a főútczán ezeket a ronda mázolásokat és ezzel a jóízles követelménye ki van elégítve. Többek interpellálására kénytelenek voltunk ez ügyben szót emelni, mert azokra úgy sincs szükség, mivel az üzletekre más tisztességesbb módon is lehet fel hívni a figyelmet.

— A v.-hunyadi óvodát 14 napra bezáratta az alispán difteritis miatt. A piskitelepinek megnyitását pedig elhalasztotta hörghurut miatt.

— A méh, mint levélhordó. Egy észak amerikai farmer kísérletet tett méhekkel s nagy távolságokra küldött potrohuk alá ragasztott s vékony hártapapírra fotografiázott leveleket, melyeket aztán rendeltetésük helyén levettek s nagyító üveggel elolvastak. Háboru esetén igen előnyösen lehetne — a farmer állítása szerint — a méheket hadi tudósítások továbbítására felhasználni s a postagalambok fölötti előnyét különösen abban leli, hogy észrevétlenül átröpülnek az ellenséges csapatok között s legügyesebb lövő sem lövi le a postaméhet.

— **Uj kulturmérnöki hivatal.** A földmívelésügyi miniszter 1901. évi február 1-től Nagy Szeben-, Hunyad- és Fogaras-vármegyékre kiterjedő hatáskörrel egy új, XVIII. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatali léptet életbe, melynek vezetésével Naszluhacz Imre kir. mérnököt bízta meg.

— **Az új tizkoronás jegyek** jövő év január havában fognak kibocsáttatni a bevonandó ötförintosok helyébe. E jegyek egy színre, valamint alakra is különböznek a huszkoronás bankjegyektől, vagyis nem fognak hasonlítani semmiféle konyakos vignettához.

— **Frankójegyek megszüntetése.** A kereskedelemügyi miniszter az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékek érvényességének végleges megszüntetése dolgában a következő rendeletet adta ki: Az osztrák értékű régi frankójegyek és az ez évi jan.

hónap 1-vel forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi értékek érvényességét ez évi szeptember hónap 30-ával végleg megszüntetem. A közönségnél kinnlevő osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékeket, ha azok valódiak, épek és használhatatlanok, a posta (és távirda) hivatalok ez év okt. hónap 1-től bezárólag december hónap 1-ig terjedő idő folyama alatt, a bemutató kívánsága szerint, új kibocsátású (fíler-értékjelzésű) frankó-jegyekre és egyéb értékekre becserelek. Folyó évi december hónap 31-ikén tul az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékek becserélésre többé elnem fogadtatnak.

Bucsuszó.

Egyévi önkéntesi szolgálatom teljesítése végett, de előreláthatólag Petrosényből végleg távozva, nem volt alkalmam ismerőseim, barátaim és jóakaróimtól személyesen elbucsuztatni, miért is szíves elnézésüket kérve, ezúton bucsuzom.

Petrosény, 1900. szeptember 28.

Imecs János,
ügyvédjelölt.

Legelősebb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza

BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák-, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. birodalmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érmeknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes árak a cs. kir. fémjelző hivattól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becserélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennélfogva minden kockázat ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-láncok es. és kir. fémjelzéssel 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyegek is elfogadtatnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

9—50

Péküzlet.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Petrosényben a főutcán, Klein Mór örökösének a piactér mellett lévő sarokházában**

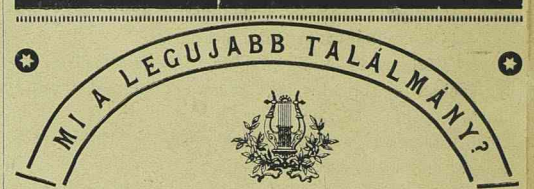
péküzletet

nyitottam s a legjobb és legutányosabb kiszolgálás mellett fogok naponként kétszer friss süteményekkel a m. t. fogyasztó közönség igényeinek kielégítéséről gondoskodni.

Sütődémbe a legutányosabb díjért **délelőtti 9 órakor és déli 12 órakor** felelősség mellett elvállalok **mindenféle sütést.**

Kegyes pártolást kérve vagyok
kiváló tisztelettel:

Schumacher Frigyes.

Felelet: a hegedű hangu harmonika, melyen bár mely czigány primás, vagy hegedűművész játéka is lehet utánózni és pedig 2 soros félhangokkal, továbbá:

Orgona és fuvola hangu harmóniak 6, 8, 10, 12, 16 és 20 koronától feljebb **csengetyűvel és tremóival.**

Színharmóniak minden fajta csengetyűvel;

Fuvolák 4, 6, 8 és 10 koronától feljebb;

Hegedűk 6 koronától feljebb;

Cziterák 4, 6, 10 és 16 kor. és feljebb (tollal verő vagy más fajta cziterák.)

Nemkülömben **mindenféle hangszerek** jutányos árbán kaphatók;

Ocska, használt harmóniak ki javítatnak, vagy becsereletnek.

Szilágyi Albert

vezetése alatt levő hangszer üzletben.

ARADON. fő-ut 21 szám alatt.

5—10

Stearoptinum

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt: 2 korona.

A hatásért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, -- a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratoriuma.

A pénz beküldésével, vagy utánvéttel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában,

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

12—20